

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Факультет агротехнологій та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**«ВПЛИВ СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НА
ЯКІСТЬ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ
ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПСП «НИВА» ШИШАЦЬКОГО
РАЙОНУ»**

Виконала: здобувач ступеня вищої освіти
Магістр
освітньо-професійною програмою
Насінництво і насіннєзнавство
спеціальності 201 Агрономія
Шаповалова Аліна Олександрівна

Керівник: Маренич Микола Миколайович,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент, професор

Рецензент: Шакалій Світлана Миколаївна,
кандидат сільськогосподарських наук

Полтава – 2018

АНОТАЦІЯ

У зерновому балансі України озима м'яка пшениця займає провідне місце. За останні роки її посівні площі та валові збори стабілізувались на рівні 6–7 млн га і 24–28 млн т. Незважаючи на те, що в лісостеповій і степовій зонах Лівобережної України в посівний період восени часто спостерігається дефіцит вологи по непарових попередниках, посіви пшениці сходять, розвиваються і формують хороший урожай. Завдяки менш морозним зимам досягається переважно нормальна перезимівля рослин. За умов достатнього технічного забезпечення, застосування добрив, засобів захисту рослин вирішальне значення для отримання високого стабільного урожаю має правильний підбір сортів.

За останні роки значно збільшилась кількість зареєстрованих нових сортів. На 2018 р. до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, занесено 426 сортів озимої пшениці. Намітилась тенденція до внесення до реєстру значної кількості сортів зарубіжної селекції. На сьогодні вони представлені 123 сортами, що становить 29%.

Проблеми стабільності врожайності та реалізації потенційних можливостей будь-якої культури є основними у виробництві. Важливе місце у вирішенні цієї проблеми відводиться селекції. Ефективним шляхом підвищення врожайності і якості зерна є впровадження у виробництво нових, адаптованих до умов вирощування сортів пшениці озимої.

Метою даної роботи було формування урожайності і якості зерна пшениці озимої залежно від сортових властивостей у виробничих умовах Полтавської області. Для досягнення поставленої мети програмою досліджень передбачалось вирішення таких завдань:

- визначити рівень формування урожайності сортів пшениці озимої;
- дослідити показники якості зерна та посівні якості насіння пшениці озимої залежно від сорту;
- провести економічну оцінку вирощування досліджуваних сортів.

Об'єкт досліджень - закономірності формування урожайності і якості зерна сортів пшениці озимої. *Предмет досліджень* – сорти пшениці м'якої озимої: Сагайдак, Глібовчанка, Єсаул, Косоч, Куяльник, Смуглянка.

У виробничих умовах ПСП «Нива» Шишацького району Полтавської області виділено кращі сорти для отримання високої продуктивності пшениці озимої. На основі встановлених закономірностей прояву урожайності, показників якості зерна та посівних якостей насіння сортів пшениці озимої для виробничих умов Полтавської області рекомендовано вирощувати сорт Смуглянка.

Літературний аналіз та результати досліджень за темою дипломної роботи представлені та обговорені на «Студентській науковій конференції ПДАА» (Полтава, 25-26 квітня 2018 р.)

За матеріалами досліджень опубліковано тезу у «Матеріалах студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 25-26 квітня 2018 р. Том II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2018».